

شناسه	مقررات و رویه اجرایی - دستور جلسه شماره ۱	تاریخ	۱۴۰۴/۰۴/۲۳
عنوان	بررسی مشکلات و پیشنهادات واردات نهاده‌های دام و طیور در شرایط جنگ تحمیلی		
مرجع طرح	اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران و انجمن صنایع خوراک دام و طیور و آبزیان ایران		
شرح دستور	کنجاله سویا، ذرت و جو یکی از مهم‌ترین نهاده‌های دامی تولید محصولات پروتئینی است که نقش موثری در تنظیم بازار و تولید کمی و کیفی کالاهای اساسی همچون شیر، گوشت و تخم مرغ ایفا می‌کند. با عنایت به شرایط حساس کنونی و شدت گرفتن بحران‌های منطقه‌ای و جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی علیه کشور عزیزمان، ضرورت تامین به موقع کالاهای اساسی و مدیریت بازار این اقلام از جمله ارکان ثبات عمومی و مدیریت بحران می‌باشد که بیش از پیش احساس می‌شود؛ لیکن واردات نهاده‌های دام، طیور و آبزیان به عنوان کالاهای استراتژیک با مجموعه‌ای از چالش‌ها و موانع جدی رو به روست که بسیاری از آن‌ها ناشی از تصمیمات سلیقه‌ای مدیران و سیاست‌های نادرست در حوزه تجارت همچون عدم ثبت سفارش و تخصیص ارز به موقع می‌باشد که در ادامه به اهم این مشکلات اشاره می‌گردد: ۱. عدم برنامه ریزی و زمان طولانی تخصیص ارز به کالاهای اساسی و ضروری از جمله نهاده‌های دام و طیور و افزایش ریسک تجارت در شرایط جنگی در ۲ سال گذشته اکثر شرکت‌های واردکننده نهاده‌های دام و طیور جهت جلوگیری از کمبود کنجاله سویا، ذرت و جو در بازار و به دلیل تاخیر در تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی این اقلام را به صورت حداقل اسناد و یا ضمانت نامه ۱۰٪ از گمرک ترخیص می‌نمایند. به بیانی دیگر درحال حاضر تامین ارز کالاهای اساسی و ضروری از جمله نهاده‌های دام و طیور منوط به واردات کالا، اظهار، ترخیص و عرضه در بازار می‌باشد و ارز این اقلام نیز ۳ تا ۹ ماه بعد از عرضه کالا در سامانه بازارگاه، تامین می‌گردد و واردکننده ملزم شده است تا با استفاده از منابع و یا اعتبار خود ابتدا کالا را وارد نماید و بانک مرکزی پس از اطمینان از ورود کالا به کشور با کنترل وزارت جهاد کشاورزی و اعمال نظر دستگاه ارز را می‌بایست تخصیص دهد؛ لذا واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور اغلب در شرایطی هستند که علاوه بر تغییر ناگهانی نرخ ارز، با تاخیر شدید تخصیص ارز نیز مواجه هستند و این موضوع سبب شده است تا قیمت تمام شده این کالاها در بازار روند افزایشی داشته باشد و بالتبع آن دلالت و واسطه‌ها با ایجاد بازار سیاه و غیررسمی به صورت غیرمستقیم در تنظیم بازار این اقلام و تامین به موقع اقلام پروتئینی تاثیرگذار باشند. به طور مثال قیمت مصوب جو و ذرت دامی در سامانه بازارگاه وزارت جهاد کشاورزی از قرار هر کیلو ۱۱۳۰۰ تومان می‌باشد، اما امروز در بازار غیررسمی به ترتیب به ۱۷۰۰۰ و ۱۴۰۰۰ تومان رسیده است. در واقع علیرغم رعایت نرخ توسط واردکننده، عدم جوجه‌ریزی توسط تولیدکنندگان باعث عرضه سهمیه نهاده دریافتی ایشان در بازار آزاد می‌شود و یا عوامل توزیع از کمبود ناشی از عدم پرداخت ارز و عدم تامین مبلغ جو تولید داخل و کنجاله وارداتی و عدم تبدیل دانه به کنجاله سوءاستفاده می‌نمایند و همین موضوع کفایت تا ریسک تولید و		

سرمایه‌گذاری در حلقه‌های مختلف زنجیره تامین محصولات پروتئینی به شدت بالا رود.

لازم به ذکر است طبق آخرین اطلاعات از بنادر منتهی به ۱۴۰۴/۰۳/۲۳ موجودی در مبادی ورودی جنوبی و سایر بنادر کشور حدوداً ۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تن ذرت و حدوداً ۲۰۷ هزار تن کنجاله سویا و حدوداً ۶۸۳ هزار تن دانه سویا (زمان نیاز دارد که به کنجاله سویا تبدیل شود) و حدوداً ۴۶۴ هزار تن جو می‌باشد که طبق اطلاع‌رسانی بانک مرکزی در خردادماه قرار بود تا یک میلیارد دلار ارز به کالاهای اساسی تخصیص داده شود؛ لیکن تاکنون ۴۰۰ میلیون دلار تخصیص ارز به همه کالاهای اساسی تعلق گرفته و سهم نهاده ۲۵۰ میلیون دلار بوده است و در شرایط کنونی که شرکت‌های واردکننده نهاده‌های دام و طیور از آبان ماه سال ۱۴۰۳ منتظر تخصیص ارز هستند؛ عدم تخصیص ارز منجر به کاهش انگیزه برای واردات کالای اساسی و ضروری و از بین رفتن اعتبار واردکنندگان در روابط تجاری با شرکت‌ها و کشورهای طرف معامله می‌گردد. در نهایت کمبود عرضه سبب افزایش قیمت‌ها شده و این موضوع با توجه به شرایط کنونی جنگ تحمیلی به ایران، تحریم‌های ظالمانه و ایجاد مشکلات برای حمل و نقل دریایی تشدید خواهد شد؛ لذا اتاق بازرگانی به عنوان مشاور سه قوه، نسبت به ادامه روند کنونی هشدار داده و خواستار توجه به نظرات کارشناسی و اصلاح روند ثبت سفارش و تخصیص ارز به کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی تولید خوراک دام می‌باشد.

شایان ذکر است به نظر می‌رسد در شرایط فعلی باید ضمن پرداخت بدهی ارزی، فرایند مجوز دهی حذف و تمام فرایندهای تمدید، ویرایش و افتتاح ثبت سفارش باز شود تا هر شخصی توانایی واردات دارد، نسبت به انجام آن اقدام نماید. ضمن آنکه رایزنی با کشور روسیه جهت تامین نهاده از مسیر شمال کشور امری بسیار حیاتی می‌باشد تا مخاطرات خلیج فارس از بعد پدافند غیرعامل کشور را دچار کمبود و تامین ننماید.

۲. دریافت تضامین جهت عودت برگ سبز گمرکی برای کالاهایی که اظهار آن قبل از دریافت ارز است.

قبل از بروز تحریم‌های بانکی، فرایند تامین ارز قبل از واردات و ترخیص کالا بود و به دلیل آنکه نرخ ارز تامین شده دولت با نرخ ارز بازار آزاد حدود ۳۰ درصد اختلاف داشت، بانک مرکزی جهت اطمینان از تبدیل ارز پرداختی به واردات کالا، مقرر نمود تا در زمان خرید ارز از واردکنندگان معادل ۳۵ درصد ارزش کالا تضامین سهل‌الوصول نظیر وجه نقد و وثائق و... دریافت شود و رفع تعهد ارزی منوط به ارائه سند واردات کالا (برگ سبز گمرکی) گردد. لیکن اکنون با عنایت به آنچه در بند اول ذکر شد، واردکننده ابتدا کالا را وارد و پس از اطمینان از ورود کالا به کشور ارز ترجیحی با تاخیر چند ماهه تخصیص می‌یابد، لذا ضروری است تا در خصوص کالاهایی که اظهار آن قبل از تامین ارز می‌باشد، دریافت تضامین ۳۵ درصد ارزش کالا جهت عودت برگ سبز گمرکی به بانک حذف گردد.

۳. فرایند نادرست ثبت سفارش کالاهای اساسی و ضروری از جمله کنجاله سویا، ذرت و جو در وزارت جهاد کشاورزی

آغاز به موقع ثبت سفارش کنجاله سویا، ذرت و جو و پیش بینی پذیری در ثبت سفارش نهاده‌های دامی، گامی کلیدی در مدیریت زنجیره تامین نهاده‌های دامی پرمصرف خوراک دام و طیور و جلوگیری از شوک قیمتی در بازار محصولات پروتئینی و تضمین امنیت غذایی کشور به خصوص در شرایط جنگ تحمیلی می‌باشد. لازم به ذکر است طبق اخبار منتشر شده قرار بود ثبت سفارش نهاده‌های دامی شامل ذرت، جو و کنجاله سویا برای فصل تابستان از ۱۷ خرداد ۱۴۰۴ با هدف تامین نیاز کارخانجات خوراک دام و پرورش دهندگان دام و طیور و آبریان انجام شود؛ لیکن به گفته اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور تاکنون ثبت سفارش کنجاله سویا حتی برای شرکت‌های تهاتر کننده که با مصوبه شورای عالی امنیت ملی نسبت به خرید و واردات اقدام کرده اند، انجام نگرفته است؛ بنابراین درخواست این است که با توجه به اینکه اکنون زمان برداشت و عرضه جهانی کنجاله سویا می باشد و همچنین جهت تامین پایدار خوراک دام های سبک و سنگین کشور، امکان ثبت سفارش معادل مصرف ۶ ماهه کشور برای واردکنندگان و شرکت‌های تهاتری این کالاها فراهم گردد. ضمن اینکه ضرورت دارد از هم اکنون برنامه دقیق دولت جهت واردات کالا تا پایان سال اعلام شود تا بازرگانان به طور هدفمند و منظم نسبت به کسب و کار خود اقدام نماید.

۴. عدم تصویب لایحه دوفوریتی کاهش نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای اساسی

از آنجایی که مطابق جزء الف ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ غلات شامل جو، ذرت و کنجاله در واردات و تولید داخل از پرداخت مالیات ارزش افزوده معاف هستند، از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۰ و با اجرایی شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده و با حکم شورای عالی هماهنگی اقتصادی، نرخ مالیات بر ارزش افزوده و عوارض کالاهای اساسی دیگر مانند شکر، گوشت و ... که اثر مستقیم بر قیمت تمام شده ارزاق اساسی کشور داشت، به ۱ درصد کاهش یافت و این روند از سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ با احکام مصرح در قانون بودجه ادامه یافت؛ لیکن این مهم در سال ۱۴۰۴ در قانون بودجه مغفول مانده است و اخبار واصله از جلسات مجلس شورای اسلامی مربوط به بررسی "لایحه ارائه شده از سوی دولت به منظور کاهش نرخ مالیات بر ارزش افزوده واردات کالاهای اساسی موضوع جز ۱ بند ذ تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۴"، حاکی از عدم پذیرش و عدم تصویب لایحه مذکور علیرغم موافقت دولت دارد؛ لذا برای واردات کالاهای اساسی از جمله کنجاله سویا، ذرت و جو مالیات و عوارض به نرخ ۱۰ درصد وصول خواهد شد.

لازم به ذکر است از آنجایی که به موجب تبصره ۱ بند الف ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، عرضه این کالاها در داخل کشور مانند عرضه کالاهای مشابه داخلی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده و عوارض معاف است بنابراین عدد پرداختی در مبادی ورودی به عنوان اعتبار مالیاتی در نظر گرفته نمی‌شود و به قیمت تمام شده اضافه و سبب افزایش قیمت کالا می‌گردد. از طرفی کالاهای مذکور مشمول قیمت گذاری نیز می‌شوند و در صورت این افزایش بر روی کالاهای خود، مشمول جریمه نیز خواهند شد؛ لذا واردکنندگان دچار سردرگمی و بلاتکلیفی هستند و تعیین تکلیف معافیت یا عدم

معافیت و اضافه شدن آن به نرخ تمام شده برای تسهیل افزایش عرضه و رفع بلا تکلیفی ضروری است که پیشنهاد می شود در قانون بودجه اصلاحات لازم صورت گیرد و یا موضوع در شورای هماهنگی سران قوا جهت کاهش نرخ مالیات بر ارزش افزوده اینگونه کالاها مطرح و تصمیم گیری گردد.

۵. نرخ کارمزد و خدمات استاندارد در کالاها از جمله کنجاله سویا، ذرت و جو

فعالان بخش خصوصی به مبنای محاسبه اخذ کارمزد خدمات استاندارد معترض هستند و معتقدند که دریافت کارمزد استاندارد کالاهای اساسی وارداتی براساس ضرایبی از نرخ ارز ثبت سفارش می باشد و هیچ تناسبی با تجویز قانون گذار در ماده ۳۱ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مصوب ۱۳۹۶ ندارد. طبق این ماده، سازمان استاندارد مجاز است در ازای خدماتی که انجام می دهد و حسب طبقه بندی خدمات و به موجب تعرفه ای که راسا تعیین و برای تصویب به شورای عالی استاندارد ارسال می گردد کارمزد مناسب دریافت کند، لیکن کارمزد مناسب به ازای خدمات نمی باشد و همچنین نباید به صورت ارزی محاسبه گردد و با تغییر نرخ ارز تغییر کند. لذا ارزش کالا نباید ملاک و معیار تعیین نرخ قرار گیرد. همچنین به گفته فعالان اقتصادی در حوزه واردات نهادهای دام و طیور، اگر کالایی به صورت فله ای به کشور وارد شود، فهرست آزمایش ها، نمونه برداری سازمان استاندارد و سازمان دامپزشکی دقیقاً مشابه هم می باشد. لیکن تعرفه دامپزشکی برای این آزمایش یک محموله ذرت ۶۹ هزار تنی ۱۴۵ میلیون تومان می شود، در صورتی که تعرفه سازمان استاندارد معادل ۵،۵ میلیارد تومان می گردد. لذا ضروری است طبق قانون نمونه برداری سازمان استاندارد کنار گذاشته شود و موارد مدنظر ایشان به سازمان دامپزشکی سپرده شود و یک دستگاه مسئولیت کار را بر عهده گیرد و هزینه های غیر متعارف سازمان استاندارد حذف گردد. همچنین در این مقطع حساس ترخیص نهاده مستند به تاییدیه بهداشتی و فنی بین المللی در مبدا شود و نمونه گیری آزمایش ها در زمان ترخیص حذف شود.

۶. عدم استفاده از ظرفیت کلیه شرکت های توانمند در واردات از جمله شرکت های تهاتری و کارخانجات خوراک دام در واردات نهاده های دامی

همانگونه که میدانیم یکی از مناسب ترین راه های کاهش تاثیرات جنگ و تحریم و البته تسهیل در تنظیم بازار کالاهای اساسی تنوع بخشی به تامین کنندگان و وارد کنندگان معتبر می باشد. گزارشها نشان می دهد تاثیر شرکت های تهاتر کننده نفت با کالاهای اساسی که با مصوبه شورای عالی امنیت ملی در سال ۱۴۰۳ نسبت به واردات نهاده های دامی همچون جو، ذرت، دانه های روغنی و کنجاله سویا اقدام کرده اند در بازار نهاده های دامی مثبت بوده، به گونه ای که در مدت مشابه سال گذشته قیمت فروش نهاده های دامی از قیمت سقف اعلامی در سامانه بازارگاه بسیار کمتر بود و همین عامل باعث شده تا فارغ از تامین به موقع و با کیفیت نهاده های دامی، تنظیم بازار نهاده های دامی با چالش و نوسانات کمتری مواجه گردد. امروز می توان یکی از دلایل مهم در نابسامانی نهاده های دامی را کاهش استفاده از ظرفیت بالقوه و بالفعل شرکت های تهاتر

کننده به دلیل تفسیر نامناسب از مصوبات شعام و تصمیمات سلیقه‌ای مدیران مربوطه دانست. لذا شایسته است کشور از تمام ظرفیت‌های قانونی خود جهت مقابله با تهدیدهای داخلی و بین المللی بهره ببرد.	
- بانک مرکزی مدت زمان تخصیص ارز به کالاهای اساسی از جمله نهاده‌های دام و طیور را کاهش دهد. - بانک مرکزی اخذ تضامین لازم جهت عودت برگ سبز گمرکی برای کالاهایی که اظهار آن قبل از دریافت ارز است را حذف نماید. - در شرایط فعلی ضمن پرداخت بدهی ارزی، فرایند مجوز دهی حذف و تمام فرایندهای تمدید، ویرایش و افتتاح ثبت سفارش باز شود تا هر شخصی توانایی واردات دارد، نسبت به انجام آن اقدام نماید. - رایزنی با کشور روسیه جهت تامین نهاده از مسیر شمال کشور صورت گیرد. - وزارت جهاد کشاورزی امکان ثبت سفارش معادل مصرف ۶ ماه کشور برای واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور را فراهم نماید. همچنین با توجه به توزیع نهاده در سامانه بازارگاه از اقدامات بخشی استانداران نظیر ممنوعیت خروج نهاده از استان‌ها جلوگیری گردد. - از ظرفیت همه شرکت‌های توانمندی که امکان تامین کالا بدون پافشاری بردریافت نقدی ارز دارند از جمله شرکت‌های تهاتری و شرکت‌های توانمند متقاضی دیگر استفاده شود و امور تجاری مربوط به این شرکت‌ها همچون ثبت سفارش در وزارت جهاد کشاورزی و بانک مرکزی تسهیل و تسریع شود. -مجلس شورای اسلامی و یا شورای هماهنگی سران قوا نرخ مالیات بر ارزش افزوده نهاده و کالاهای اساسی و ضروری را به یک درصد کاهش دهند. - نمونه برداری سازمان استاندارد کنار گذاشته شود و موارد مدنظر ایشان به سازمان دامپزشکی سپرده شود و یک دستگاه مسئولیت کار را بر عهده گیرد و هزینه‌های غیر متعارف سازمان استاندارد حذف گردد. همچنین در این مقطع حساس ترخیص نهاده مستند به تاییدیه بهداشتی و فنی بین المللی در مبدا شود و نمونه گیری آزمایش‌ها در زمان ترخیص حذف شود و یا سازمان ملی استاندارد نرخ کارمزد و خدمات استاندارد در کالاها از جمله کنجاله سویا، ذرت و جو را تعدیل و اصلاح نماید به نحوی که محاسبه نرخ به صورت ارزی صورت نگیرد و متناسب با ارائه خدمات باشد.	پیشنهاد دبیرخانه